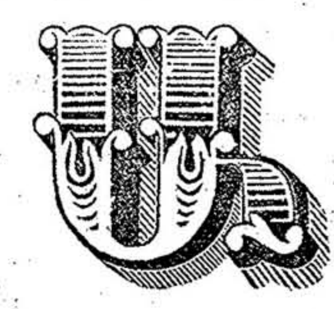
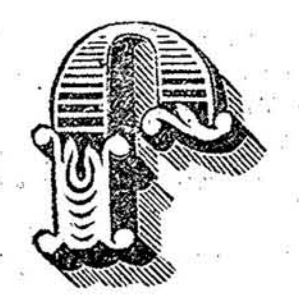
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԵՄ

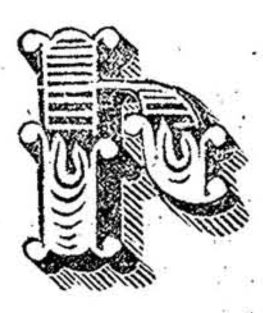
ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

		Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ	Ղ.Ո.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	Ֆր.	20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԳԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ
Journal AREV
B. P. № 600
Alexandrie, EGYPTE

ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՉԱՆՀԵՏԱՆԱՐ

Վիէն, 22 Սեպտ. 1915

Սիրելի Տնօրէն,

«Արեւ»ի Սեպտ. 10ի թիւին մէջ ուրախութեամբ տեղեկացայ Ձեր մէկ յօդուածէն որ մեր թերթին սիւնակները լայն բացած էք Եգիպտահայ գաղութին առջեւ՝ որպէսզի իր կամաւոր նուէրներովը ժամանակի Կովկաս ապաստանող մօտաւորապէս երեք հարիւր հազար փախստականներու օգնութեան գործին։

Փախստականներուն օգնելու ձեռնարկը մարդասիրական նշանակութիւն ունենալէ զատ՝ եւ աւելի՝ էականապէս հայրենասիրական գործ մըն է, որու շնորհիւ պիտի կրնանք ապահովել ապագայ Հայաստանի գոյութիւնը։ Մեծ աղէտներու հանդէպ մեծ դարմաններ են հարկաւոր։

«Հայաստան անհետացա՜ւ», «վա՜խ Հայաստան», «ա՜խ Հայաստան»ի պէս լալկան բացագանչութիւնները չեն կրնար արդարանալ ճշմարիտ գործիչներու բերնին մէջ ու գրչին տակ։ Քրիստոս ըսաւ. «Թողէ՛ք մեռելոց թաղել զմեռեալս իւրեանց», որ պարզապէս կը նշանակէ թէ՝ իր մեռելին վրայ լացողը ինքն ալ մեռել մըն է։ Այս խօսքը իր բարոյական նշանակութեամբը առնելով՝ պէտք է սապէս թարգմանել. «Մեծ դժբաղդութիւններու հանդէպ գործել հարկաւոր է եւ ոչ երբեք յուսահատիլ։»

Թուրքերը Օսմ. Կայսրութեան մէջ ապրող Հայութիւնը բնաջինջ ընել ուզեցին որպէսզի անիկա չի կրնայ ապագայ ինքնօրէն Հայաստան մը պահանջել Եւրոպայէն։ Այս բանը պաշտօնապէս խոստովանած են արդէն Պօղոս Նուպար փաշայի «Ձերբակալման հրամանագրին» մէջ։

Արդարեւ որո՞ւ համար ինքնօրէնութիւն պահանջել քանի որ այլեւս երկիրը Հայ չէ մնացած....։

Հօս փակագիծ մը բանալով հարցունենք թէ՝ ի՞նչ պիտի ըլլար Թուրքերուն օգուտը եթէ Հայաստան Հայ չմնալով հայկական ինքնօրէնութիւն մը անկարելիութեան մատնուէր։ Արդեօք կ'սպասէին որ այս անկարելիութեան հանդէպ մեր երկիրը ըստ առաջնոյն օսմ. կայսրութեան մաս պիտի կազմէ՞ր պատերազմէն յետոյ....։

Բայց Հայերը բնաջնջելով, Թուրքերը անշուշտ նախատեսած ըլլալու են Գերմանիոյ պարտութիւնը, չի այս վերջնոյն յաղթական ելլելու պարագային՝ այլեւս ո՛չ հայկական ինքնօրէնութեան, ո՛չ իսկ հայկական բարենորոգմանց հարց կը մնար հրապարակին վրայ....։

Ու միայն տաճկական «սխալմունքը» կրնայ երեւակայել որ՝ Դաշնակից Պետութեանց յաղթանակէն յետոյ, Հայաստանը Թուրքին ձգելու կարելիութիւն մը կրնայ ըլլալ տակաւին։ Եւ Թուրքերը որ «դաժմէջ» ըրեր են մինչեւ Ամերիկաներէն Երիտասարդ Հայաստան եւ Ազդակ (Ա՞զգ արդեօք) թերթերը թարգմանել՝ չե՞ն կարդար արդեօք Նովոյէ Վրէմիէն....։

Ճշմարտութիւն մը կայ զոր գուցէ Թուրքերը չեն գիտեր ցարդ, բայց որուն յետոյ պիտի համոզուին «պաշտօնաթուղթերով»։ Այսինքն թէ՝ պատերազմի սկիզբը, իրենց դէմ կռուող պետութեանց պատկանող շատ մը քաղաքական անձնաւորութիւններ—գուցէ տարօրինակ թուի այս բանս—Թուրքերը կը մերժէին կոր, զանոնք մի կերպ գերմանական գոհեր նկատելով, եւ տրամադրուած էին կարելի եղածին չափ մեղմ պայմաններով հաշտութիւն կնքել իրենց հետ....։

Այս տրամադրութեանց համաձայն, Թուրքերը կրնային գուցէ աստիճան մը յուսալ որ Հայաստան իրենց ձեռքը մնար եւ մեր հարցը վերածուէր Հայկական Բարենորոգմանց առաւել կամ նուազ ընդարձակ ծրագրի մը։

Բայց հայկական նախճիրներէն յետոյ տրամադրութիւնները հիմնապէս, արմատապէս փոխուեցան։ Հիմա ո՛չ միայն օսմ. կայսրութեան ասիական ստացուածքներուն բաժանումը անդառնալիօրէն վճռուած է՝ այլեւ պզտիկցած ապագայ Թուրքիոյ մը գոյութիւնն իսկ շատ ջուր կը վերցնէ եւ ապահովաբար յոյսի այդ վերջին նշոյլն ալ պիտի անհետանայ՝ եթէ Թուրքերը չարունակեն իրենց քրիստոնեայ հպատակներուն մնացորդն ալ բնաջնջել։

«Հայաստան առանց Հայու» խոլական քաղաքականութիւնը ուրիշ բանի չի ծառայեր ուրեմն բայց եթէ Թուրքիոյ ապագան ի հիմանէ վտանգելու։

Գանք հիմա մեր «տէրտ»ին։

Ինչպէս ըսինք, մեծ աղէտները մեծ դարմաններ կը պահանջեն։

Մեր թշնամիները Հայաստանը առանց Հայու ձգեցին, իսկ մեր պարտքն է մեր երկիրը Հայերով բնակեցնել։

Իրաւ, չենք կրնար երկու միլիոն Հայ լեցնել այնտեղ, բայց պիտի լեցնենք ինչ որ կրնանք, որչափ որ կրնանք։

Ահա մեր գործը....։

Ժամանակը պիտի գայ—բաւական է որ համբերութիւն ունենանք—երբ Դաշնակից պետութիւնները վերջ ի վերջոյ մեր երկիրը զինուորապէս պիտի գրաւեն։ Այն ատեն տաճիկները, քիւրտերը, ամէն անոնք որոնց ձեռքերը հայուն արիւնովը ներկուած են՝ պիտի քաշուին, հեռանան մեր երկրէն։ Ու երբ մեր սպաննիչները մէկ դուռնէն դուրս կ'ելլեն՝ մենք պէտք է որ միւս դուռնէն ներս մտնենք....։

Ու որո՞նք պիտի ըլլան սա միւս դռնէն ներս մտնողները։ Ո՞չ ապաքէն, ամէնէն առաջ, ճիշդ այն երեք հարիւր հազար գաղթականները որոնք առժամապէս Կովկաս ապաստանած են եւ որոնց թիւը կրնայ հետզհետէ կէս միլիոնի բարձրանալ։

Ու եթէ ասոնց վրայ աւելցնենք այն ամէն գաղութները որոնք տաճկական հին զուլումներուն առթիւ Ռուսաստան, Պարսկաստան, Պուլկարիա, Ռումանիա, Եգիպտոս, Ամերիկա եւն. փոխադրուած են՝ հաւանօրէն կրնանք նոր Հայաստանի բնակիչներուն թիւը 700,000ի հասցնել, որոնք երկրին մեծամասնութիւնը եւ թերեւս ջախջախիչ մեծամասնութիւնը պիտի կազմեն ի չգոյէ ուրիշ տարրի։

Ու մենք գիտենք որ ազատ երկիրներ կան որոնք այդչափ ալ բնակիչ չունին։

Բայց այս արդիւնքին հասնիլ կարենալու համար պէտք է գիտնանք մինչեւ պատերազմին վախճանը պահել պահպանել ապագայ Հայաստանի բնակչութեան կորիզը կազմող 3 կամ 500,000 փախստականները մինչեւ Հայաստանի զինուորական գրաւումը Դաշնակիցներուն կողմէ։

Այս գործը մեր ձեռքն է եւ բարեբաղդաբար Թուրքին եաթաղանը արգելք չի կրնար ըլլալ անոր, բաւական է որ մեր է՛ն մեծէն է՛ն պզտիկը գիտնայ իր զոհողութեան բաժինը բերել։

Կը տեսնուի ուրեմն որ Հայաստան անհետացած չէ, մեռած չէ դեռ։ Անիկա ա՛յն օրը պիտի մեռնի՝ երբոր երեսի վրայ ձգենք զինքը։

Չգիտեմ որ մեր հարուստները ինչպէ՞ս պիտի վերաբերուին այս ձեռնարկին հանդէպ։

Մեր հարուստներէն շատեր ո՛չ Կամսարականներու, ո՛չ Բէլէկեաններու, ո՛չ ալ Լօնտրայի Ցակոբեաններու եւ Բօլ Ստեփաններու ժէսթը ընելու ընդունակ են, զի ընդհանրապէս անոնք ազգային դաստիարակութենէ եւ ընդհանուր մշակոյթէ զուրկ, պարագաներու բերմամբ փարայի տէր եղած պախալներ են, ու գոնէ յո՞յն պախալներ եղած ըլլային....։

Բայց ամէն ճշմարիտ զարգացում եւ ազգային դաստիարակութիւն ունեցող հարուստ անշուշտ ո՛ւ եւ է նոր զոհողութեան առջեւ չպիտի ընկրկի հայրենիքի փրկութեան համար։

Ու ես վստահ եմ որ վերոյիշեալ անձնաւորութեանց նման ազնիւ հոգիներ դարձեալ իրենց քսակները պիտի բանան մինչեւ որ Ազգը ժամանէ իր փրկութեան նաւահանգիստը։

Բայց մենք լոկ հարուստներու առատաձեռնութեան վրայ յոյս դնելու չենք, այլ առաւելապէս ժողովրդային խոշոր զանգուածին, որուն լումաները իրարու վրայ դիզուելով կրնան ահագին գումարներ արտադրել, բաւական է որ իւրաքանչիւր Հայ գիտնայ իր կարողութեան սահմանին մէջ իր պարտականութիւնը կատարել։

Լաւ կը լինէր, կարծեմ, սիրելի Տնօրէն, որ հասարակութեան դիւրութիւն ընծայելու համար, նուէրները ամսական վճարումներու դրութեամբ ընդունուէին։

Այս առթիւ կը խնդրեմ որ Արեւի ցուցակին մէջ իմ անունս ալ արձանագրէք տարեկան վաթսուն եգիպտական ոսկւոյ գումարով մը, ամսէ ամիս հինգական ոսկի վճարելի, յառաջիկայ Հոկտեմբերէն սկսեալ։

Հաճեցէք ընդունիլ, սիրելի Տնօրէն, ջերմ մեծարանքներս։

ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ՄԵՐ ԴՊՐՈՑԸ

(ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ)

Մեր, Կիլիկեցի սանիկներուս ու սանուհիներուս Դպրոցը աւազի վրայ շինուած է։

«Հոգ մի՛ ընէք, ըսաւ մեզի անցեալ օր պարոն մը, ըսաւ հոգ մի՛ ընէք եթէ ձեր այս նոր դպրոցին հիմերը անհաստատ գետնի վրայ դրուած են։ Այս երկիրը ձերը չէ, մերն ալ չէ, եւ մենք ամէնքս կարճ ժամանակէն պիտի դառնանք կրկին հայրենիք։»

Ո՛չ քարէ շինուած է մեր դպրոցը, ո՛չ աղիւսէ, ո՛չ ալ փայտէ, այլ միակտուր պաստառէ։ Այցելու տիկին մը ժպտելով ըսաւ մեզի անցեալ օր, որ փոյթ չընենք եթէ մեր այս նոր դպրոցին պատերը ամենէն թեթեւ հովէն իսկ կը սրսփան։ «Պէտք է որ, ըսաւ, այս երկրին մէջ՝ որ մերը չէ՝ մեր տունն ու դպրոցը, նոյնիսկ մեր ոտքերուն ներքեւ տարածուող սա անզգայ աւազը, մեր սրտին նման սրսփա՛ն ի սէր այն արիւնլուայ երկրին որ մեր հայրենիքն է եւ ուր, հաստատեց այցելու Տիկինը ժպտելով, քիչ ատենէն պիտի դառնանք կրկին, դո՛ւք ալ, մե՛նք ալ։»

Մեր դպրոցը հսկայ վեղարի մը ձեւն ունի, սակայն ոչ անոր գոյնը, որ սեւ է նման տառապակոծ գիշերի։

Բայց դասատուն բացատրեց մեզի թէ մեր այս նոր դպրոցը շատ փոքր բուրգի մը պարզ հրջագիծերն ունի, բուրգի մը՝ որուն մէջ, ենթադրել տուաւ, ամենահին քաղաքակրթութեան ոգին կը բնակի դեռ եւ դեռ, որպէս ծերունի տիտան մը ալեւոր ու խիստ պատկառելի։ Ըսաւ թէ յատուկ այս ձեւը ընտրած են մեր դըպրոցին համար, որուն պաստառէ պատերին վրայ կախուած են, մէկ կողմէն՝ «Մայր-Հայաստան»ը որ չի պիտի մեռնի բնաւ, եւ միւսէն՝ Սրբ. Սահակ-Մեսրոպի Այբենարանը՝ որ է, յարեց դասատուն, խօսուն պատկերը մեր ցեղին գեղեցի՛կ, վըսե՛մ ու յաւերժակեա՛ց ոգիին։

Մեր դպրոցը ուրիշ բան չէ այլ պարզ վրան մը ամպագոյն եւ մերթ ամպի նման երերուն։

Ա՛խ... երբ ամպի խօսքը կ'ընեմ՝ յանկարծ միտքս կուգայ մեր գիւղին երկինքը իր ամպերովը ու որոտումներովը երկրադղորդ։ Վերջին օրերուն որոտումները մանաւանդ, որ ո՛չ թէ երկինքէն էր որ կը լուէին՝ այլ մեր ապաստանած լեռներէն, ձորերէն, ու յետոյ, երկինքին նման կապոյտ՝ բայց անկէ աւելի՛ բարի ծովէն...

Ոչ թէ ա՛յնքան վեղարի, կ'ըսէ երախտագէտ իմ սիրտս, ո՛րքան որոտալից փոթորիկներէ վերջ՝ արեւին շող ճառագայթներուն երկինքին մէջ գծած մայրական գո՛գին ձեւն ունի մեր դպրոցը, մեր այս նո՛ր դպրոցը, որ ուրիշ բան չէ՝ այլ պարզ վրան մը ամպագոյն, եւ մերթ ամպի նման երերուն...։

ՄԻՀՐԱՆ Ց. ԱԺՏԵՐԵԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ՑԱՂԹԱՆԱԿԸ

«Կամք»ի վարչութեան մէկ ընկերոջս հետ՝ մեզ եղած մասնաւոր հրաւէրի մը վրայ կիրակի ներկայ գտնուեցանք ի նպաստ Կարմիր-Խաչի Գահիրէի «Արարատ» Ակումբին կազմակերպած մրցահանդէսին։

Իբր Սբորի սիրահար, եւ մին անոնցմէ որոնք եգիպտահայ երիտասարդութեան մէջ մտցուցին մարմնակրթանքը, ոչինչ այնքան մօտ էր իմ սրտիս քան մեր քոյր Ակումբը, որուն գործունէութեան քայլ առ քայլ այստեղէն հետեւած եմ իր հիմնարկութենէն ի վեր։ «Արարատ»ի վարչութիւնը, գեղեցիկ փափկանկատութեամբ մը որուն համար մասնաւոր շնորհակալութիւն կը յայտնենք, փափաքեցաւ որ «Կամք»ի վարիչները մաս կազմեն Քննիչ Ցանձնաժողովոյ, բաղկացած Տ.Տ. Ժ. Մաթոսեանէ, Օգոստինոսեանէ, Ֆէրրէթիէ, Տէլամօրէ եւ Բուրիէ, այսպէսով մեզի առիթ տալով մօտէն քննելու իրենց յառաջադիմութեան աստիճանը։

Արդ՝ ոչ իբր հրաւիրեալ այլ իբր քննիչ կ'ուզեմ յայտնել իմ տպաւորութիւններս։ Կ'սկսիմ դիտողութիւններէս։

Նախ մրցահանդէսի մը համար տեղը բոլորովին անյարմար է, նոյնիսկ մարզանքի համար. ինչո՞ւ Գահիրէի Ազգ. Իշխանութիւնները զոհողութիւն մը յանձն չեն առներ՝ «Արարատ»ին յարմար գետին մը ապահովելու համար որ միանգամայն անհրաժեշտ է Գալստեան վարժարանին եւ Պօյ-Սքաութներու. վարժարանի տարեկան քանի մը հազար ոսկինոց պիւտճէին մէջէն արդեօք 50—60 ոսկի մարզանքի յատկացնել դժուա՞ր գործ մ'է եւ անօգո՞ւտ կը համարուի ուսուցիչներու հիացողներուն կողմէ։

Մրցահանդէսը սկսելու էր ժամը երեքին՝ ըստ յայտագրին. արդ, որոշեալ ժամուն հազիւ 20—30 հանդիսական ներկայ է եւ վարչութիւնը պէտքը կ'զգայ գրեթէ ժամ մը յետոյ սկսիլ։ Ասիկա սխալ դրութիւն մ'է եւ պատճառ եղաւ որ փորձերէն մէկ մասը չկարենան կատարուիլ։ Արդէն յայտագիրը վերջին ծայր խճողուած էր, ներկայացնելով Ողիմպական խաղերու ամբողջութիւն մը, որ անհրաժեշտօրէն երկու օրուան պէտք ունէր՝ կատարեալ կերպով երեւան բերելու համար իւրաքանչիւր մարզիկի ոյժին աստիճանը։ Ցետոյ՝ գրեթէ միշտ միեւնոյն 8—10 մարզիկներն էին որ մասնակցեցան ամէն փորձերու, ինչ որ մարմնամարզի տեսակէտով սխալ մ'է եւ չպիտի փափաքէի որ մեր Ակումբներուն մէջ կրկնուէր՝ սոսկ ժողովրդեան հաճելի ըլլալու համար ճոխ յայտագիր մը ներկայացնելու տենչով։

Այս քանի մը թեթեւ դիտողութիւնները ընելէ յետոյ մրցահանդէսի կազմակերպիչներուն, կ'անցնիմ մարզանքներուն։

Միանուագ շարժումները՝ ղեկավարութեամբ Տեառ Խանճեանի՝ ամենայն

կատարելութեամբ անցան։ Մարզիկներու և Պոյ-Սքաութներու միասին անցքը ծափեր խլեց։ Չեմ կրնար մասնաւորապէս աքանչացումս չյայտնել լախտերով (massue) միանուագ շարժումներուն համար, որ յայտնութիւն մ'եղաւ։

Մրցումներու արդիւնքը անշուշտ քննիչ Յանձնաժողովը հրատարակութեան կուտայ. ես պիտի խօսիմ մարզիկներուն վրայ։

Նախ՝ Յ. Նազարէթեան, որ 100 նարտա և 400 մէթր վազքի և երկայն նետելու մէջ առաջին հանդիսացաւ, կոչուած է մէկ երկու տարի entrainementով Եգիպտոսի լաւագոյն մարզիկներէն մին դառնալ. շատ դիւրութեամբ կրնայ բէնցաթլէթօն ըլլալ, միայն յարատեւելու է։

Հ. Նէմէնեան՝ ձողով բարձր ցատկելու մէջ առաջինը, նոյնպէս մեծ ապագայ խոստացող մարզիկ մ'է. իրեն պիտի խրատէի վազքի փորձեր, առանց առաջին ըլլալ ձգտելու։ Ֆիզիքական կազմը առաւելապէս յարմար է ձողով և բարձրութիւն ցատկելու. վազքերը մեծապէս կրնան օգտակար ըլլալ իր այս յարմարութեան։

«Արարատ»ի լաւագոյն մարզիկներէն մին է Թ. Սէտէֆճեան և հաւասարապէս կարող՝ գործիքներու վրայ, երկաթ նետելու և ցատկելու մէջ. athlète complet մը կրնայ ըլլալ քիչ մ'աշխատութեամբ։

Նոյնը կրնամ ըսել Ս. Ամիրայեանի մասին և չեմ կարծեր սխալած ըլլալ եթէ ըսեմ թէ իր մարմնական կազմով շատ լաւ կռփամարտիկ մը ըլլալու ամէն յարմարութիւն ունի։ Կ'ուզէի որ պօքսը մէկդի չձգէր։

Յայտագիրը կը պարունակէր կռփամարտի երկու մրցում, որոնց մին Ե. Եփրեմեանի և Ս. Սէտէֆճեանի միջեւ։ Եփրեմեանի կռփամարտը տեսանք Աղեքսանդրիոյ մէջ։ Դժբախտաբար հիւանդութեան պատճառաւ չկրցաւ մրցահանդէսին մասնակցիլ Ս. Սէտէֆճեան իբր բարձրութիւն ցատկող լաւագոյններէն է. կ'ուզէի տեսնել զինք Եփրեմեանին հետ րինկի վրայ։

Միւս կռփամարտութիւնը որ տեղի ունեցաւ Իմիրեանի և Գազանճեանի միջեւ՝ պէտք եմ ըսել թէ կռփամարտութիւն չէր այլ կռուփի կռիւ. արուեստը բոլորովին կը պակսէր։

Գօտեմարտութիւնը Ա. Յոլաքեանի և Յ. Սէմէրճեանի միջեւ՝ առանց արդիւնքի մնաց։ Յ. Սէմէրճեան «Արարատ»ի արագութիւն վազողներու մէջ երկու անգամուն ալ երկրորդ հանդիսացաւ, բայց իբր գօտեմարտիկ՝ շատ աւելի ապագայ ունի, եթէ մանաւանդ միշտ պաշտպանողականի վրայ չի մնայ։

Ա. Յոլաքեան, Եգիպտոսի վազքի championը, վաստկեցաւ հինգ քիլոմէթրի վազքը, երկրորդէն Ապաճեանէ՝ հինգ վայրկեան առաջ հասնելով, ինչ որ բան մը չաւելցներ իր փառքին վրայ։ Յոլաքեան ներկայիս անյաղթելի է Եգիպտոսի մէջ, և ըլլալով hors-concours՝ կը նկատեմ Ապաճեանը «Արարատ»ի լաւագոյն fond վազողը։

Ջանացի որչափ կարելի է հպիտ կերպով ներկայացնել մարզիկները։ Հանդէսը կատարեալ յաջողութիւն մը, փայլուն յաղթանակ մը եղաւ «Արարատ»ին համար։ Վստահ եմ թէ Կարմիր Խաչի մեր քոյրերն ալ գոհ մնացին նիւթական արդիւնքէն, որ՝ մանաւանդ ներկայիս մէջ՝ «Արարատ»ի համար ամենէն շքեղ դափնեպսակն է։

Բայց այս տեղեկատուութիւնը կիսկատար պիտի ըլլայ՝ եթէ չըսեմ թէ մարմնակրթանքի այս գեղեցիկ հանդէսին, ինչպէս մեր «կամք»ի յաջողութեանց ալ, մեծ բաժինը կը պարտինք մեր սիրելի ուսուցչին Տիար Խանճեանի, որ կը բազմապատկէ երկու քոյր ակումբներուն համար, մարզիկներու առողջ ու կարիճ սերունդ մը հասցնելու գերազանցապէս ազգաշէն զգացումէն մղուած։

Հանդէսին փակումէն առաջ խօսեցաւ «Արարատ»ի վարիչ անդամներէն մին, մարզիկի պարզ և կարուկ ոճով, յայտնելով իրենց յաջողութեան գաղտնիքը՝ հնազանդութիւն, համերաշխութիւն, յարատեւութիւն, որ «կամք»ին ալ անխախտ առաջ քալելուն գաղտնիքը եղած է։ Շարունակեցէ՛ք ձեր ճիգը, սիրելի ընկերներ, ինչպէս մենք ալ պիտի շարունակենք հոս։ Ապագան մերն է. վաղը Թանթա, Սուէզ և ուրիշ տեղեր պիտի հետեւին մեզի, և կամաց կամաց պիտի ստեղծենք հայ երիտասարդութիւնը սերնդոցներու տոկուն մթնոլորտին՝ որմէ կը գանգատինք դուք ալ...

Առաջնորդ Սրբազանը, փակեց այս գեղեցիկ հանդէսը յանպատրաստից գեղեցիկ խօսքերով որոնք տեսակին մէջ վայելք մ'էին, և մենք զատուեցանք «Արարատ»ի մեր ընկերներէն՝ Եգիպտահայ Ողիմպիականին մէջ իրար գտնելու խոստումով։

ԲԱՐՍԵՂ ՕՀԱՆԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԵՑԻՆԵՐԸ
ՊՈՐ-ՍԱՅԻՏԻ ՄԷՋ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Ուրբաթ

Կարի արհեստանոցը, որ կարեւոր պէտք մը լրացնելու կոչուած է, հաւանականաբար յաջորդ շաբթուան սկիզբները պատրաստ ըլլայ։ Որքա՛ն մեծ պիտի ըլլայ անոր բարերար ազդեցութիւնը, գործ կամ զբաղում հայթայթելով հարիւրաւոր կին ու աղջիկներու, որոնք մեր պէտքերուն համնելէ վերջ պիտի կրնան համեստ բայց պատուաբեր օրապահիկ մըն ալ ապահովել ինքզինքնուն երբ զինուորական չափիկներու յանձնարարութիւններ բերէ մեզի Մր. Հօրնպլօըր, ինչպէս խոստացաւ ընել։

— Այսօր, երեկուան կողմ, Պոր-Սայիտի մուաֆըզ փաշան, Անգլիացի մէկ քանի բարձրաստիճան զինուորականներու հետ ճամբը այցելեց։ Բոլոր այր մարդիկ, փողի կոչումով իրենց դրօշակներուն տակ հաւաքուելով բարեւի կեցան։ Փաշան աչքէ անցուց ամենքը և շատ գոհ մնաց։

Շաբաթ

— Առաւօտեան ժամը 9ին ճամբ մեկնող շոգենաւակը հաճելի անակնկալներու ժամադրավայրն է։ Ամէն առտու հոն կը հանդիպիս նոր դէմքերու, Գահիրէէն կամ Աղեքսանդրիայէն ուխտի եկած հիւրեր, իրենց գնահատելի օժանդակութիւնը բերող տեղացի օտար ընտանիքներու խմբակներ, ու ամենէն կարեւորը՝ հակերու և սնտուկներու կուտակում մը —Հայ Կարմիր Խաչերու ուղարկած նուէրները— որոնց նախ անզգալաբար կ'ուղղուի ակնարկս։ Շատ բնական է՛ որ ամէն բանէ աւելի այս հակերու կոյտն է մեզ հետաքրքրողը, որովհետեւ անկէ է որ կ'ազդուին, կը զօրանան կամ կը տըկարանան մեր առօրեայ տրամադրութիւնները։ Երէկ և այսօր ուրախացնող բաներ մը չտեսանք շատ, ինչ որ բանի հանդիսատ կը դատապարտէ մեր ժրաջան տիկիններն ու օրիորդները։ Երկու օրէ ի վեր ո՛չ կանանց և ո՛չ ալ արանց հագուստներու վրաններուն դուռները բացուած են։ Հա՛ տեղն է յիշատակելու բարեկամի մը նամակին սա ուշագրաւ տողերը. «Երկու սնտուկը առնելնուդ, գեռ պէտք ունիք նէ՛ պրէյէն տիկինը շարունակելու վրայ է.» Դեռ պէտք ունի՛ք ծն... Կա՛ն արդեօք միայքերնուն անցընողներ որ պէտքերը լրացած են մինչեւ հիմա։ Մի՛ զուցէ հեռու գտնուելնին է պատճառը սա՛ անհասկնալի անտարբերութեան, սա՛ չբացատրուելիք լաւատեսութեան։ Եկէ՛ք կենդանի աչքերովդ տեսնելու կենդանի դժբախտութիւնը, ո՛վ Եգիպտոսի հայութիւն, և այլ եւս պիտի չխորհիս թէ կրնան պէտքերը լըրանալ ո՛չ այսօր, ո՛չ վաղը, ո՛չ միւս օր...

— Պոր-Սայիտի տեղական մասնախումբը, տեսնելով վերմակի պէտքին հրամայողական անհրաժեշտութիւնը, հետագրով նմոյշ բերել տուաւ Գահիրէէն, և 750 հատի գնում մը ըրաւ։ Վերմակի խնդիրը, պէտքերու ամենէն կենսականը, անհրաժեշտ հանգամանք մը առնել պիտի սկսի, եթէ սա՛ մէկ երկու շաբթուան միջոցին վերջնական լուծում մը չգտնէ։ Վայրկեան առաջ վերմակ հասցնելուն մէկ ճարը՝ Պոր-Սայիտի ցուրտը ո՛չ Գահիրէի, ո՛չ ալ Աղեքսանդրիոյ ցուրտին կը նմանի։ Գոնէ այսպէս կը հաւաստեն տեղացի հայ ու օտար բարեկամներ։

— Նախորդիլ իմացնել մոռցած էի Գահիրէի Կարմիր Խաչէն՝ Տիկ. Նեստուրեանի և Օր. Օգոստինոսեանի ժամանումը։ Դարձեալ Գահիրէէն եկած են Պ. Ատոմ և Օր. Ասլանեան։ Մօտերս կը հասնի նաեւ տիկինը։ Տէր և Տիկ. Ասլանեան յանձն առած են ազգասիրաբար կազմակերպելու և ղեկավարելու կարի արհեստանոցը։ Իրենց մասնագիտական կարողութիւնը և օգտակար ըլլալու տրամադրութիւնները հաւաստիք մըն են արհեստանոցի արդիւնաւորութեան։

— Հաճեցէք ուղղել ձեր վերջին թիւին մէջ սպրդած տպագրական սխալ մը։ Տեղական մասնախումբի անդամուհիներէն միոյն անունը պէտք է ըլլայ Տիկ. Քանանեան՝ փոխանակ Տօքանեանի։

Կիրակի

Առտուան շոգենակոյկին մէջ կը հանդիպիմ խումբ մը նոր դէմքերու, Պրք. Ապահ, Սապահ Գիւլեան, Գարագաշեան, Մելճ և Արայ, որոնց առաջին երեքը հետերնին բերած են հակ մը Թաշկինակ, եազմա եւն., Հ. Բ. Ը. Մ. կողմանէ իրենց յանձնուած։ Հնչակեան և Ս. Ռամկավարներու կազմակերպած սինէմայի հասոյթին մէկ մասն է որ այս ապրանքներուն գնումին յատկացուած է։

— Պրք. Ապահ և Մելճ, կ'երեւայ հին ծանօթներ Սուէտիացիներուն, մեծ ընդունելութիւն գտան։ Անոնց մասնաւորապէս մէկ քանիներու հետ ունեցած գիրկընդխառնումները լացնելու չափ յուզիչ էին։

— Կոկիկ ու շատ կանոնաւոր եղաւ երկու զոյգերու ամուսնութեան արարողութիւնը որ միասին կատարուեցաւ։ Տիկ. Նիկուս, իր քանի մը օրուան բացակայութենէն վերջ, այդ օրը ճիշդ ժամուն կը հասնի։ Մեր գաղթական կորիճներու խուռն բազմութիւնը անոր ներկայութիւնը սրտընդոստ ծափահարութիւններով կ'ողջունէ։ Ներկայ էին նաեւ Մր. Հօրնպլօըր և Բէյթըն Մաքֆարլէյն, քաղաքէն մասնաւորապէս եկող շատ մը ուրիշ հիւրերու հետ։ Տիկ. Նիկուս և Պ. Հօրնպլօըր, առաջինը 200, և վերջինը 100ական Ե. Ղ. նուէր տըւին երկու հարսերուն, որոնք ստացան նաեւ ուրիշ նուէրներ և մեծ քանակութեամբ պեխշիշ ու շաքար, որով պիտի կրնան հիւրասիրել շնորհաւորութեան համար իրենց այցելողները։ Հարսանեկան արարողութիւնը հաճելի տպաւորութեան մը մէջ ձգեց ներկայ հիւրերը, ու վերջացաւ Կեցցէ՛ բրիտանական կառավարութիւնը, կեցցէ՛ Հայ ազգը, կեցցե՛ն Դաշնակիցները խլացնող աղաղակներով։

Ն. ԹՈՒԲԱԹ

Տ. Հրանտ Ազատեան եւս Երկուշաբթի Թուականով կը գրէ մեզ Պոր-Սայիտէն.

«Այս առաւօտ պաշտօնեայիս մէկէն, որ 250 ղրշ. ամսական կ'առնայ, նամակ մը առի որուն մէջ ներփակած էր 200 ղրշ.ի պանքնօթ՝ խնդրելով որ երկու նորածին գաղթականներուն տամ։ Շիտակը շատ յուզուեցայ և որոշեցի որ 200 ղրշ.ով 25 հատ վերմակ շինել տամ, և ծախքին մնացորդը ես լրացնեմ. զի եթէ վերմակ չխոստացնենք՝ կը վախնամ որ մեր խնամքին ապաստանած հայ քաջորդիներու կոտորուելուն պատճառ դառնանք։ Գոնէ 2000 վերմակ անհրաժեշտ է, ինչպէս նաեւ 2000 պաթանիյէ որուն հաղիւ թէ 8—900ը գնուած է և եկած։ (750 հատը Պոր-Սայիտի Հայկ. Յոմիթէն գնած է իր հանգանակած դրամով, իսկ միւսները նուէր եկած են։) 500 հատ եւս անհրաժեշտ է, ինչպէս նաեւ 2000 վերմակ։ Եթէ ամէն հայ տուն 1 վերմակ նուիրէ՝ բոլոր պէտքը կը լրանայ և մեծ բան մը չէ, 20—25 ղրշ.ը կը բաւէ։

«Պ. Պ. Լալաեանց և Ղազարոսեան եւս երէկ եկան. վաղը Առաջնորդ Ս.ը պիտի հասնի, նոյնպէս Մեծն Բրիտանիոյ Եգիպտոսի ներկայացուցիչը պիտի այցելէ հայկական ճամբը. այդ պատճառաւ վաղն ալ պիտի մնանք և Քաղ. ժողովը Սրբազանին նախագահութեամբ նիստ պիտի գումարէ՝ տեղւոյն վրայ պէտքերուն մասին խորհրդակցելով կարելին ընելու։

«Անուազն 3000 ոսկի պէտք է մէյմէկ ձեռք հագուստով մէյմէկ զոյգ շապիկ, վարտիկ, վերմակ եւն. եւն. առնելու համար։

«Իսկ կարերը հոս իրենք պիտի կարեն. պիտի հաստատուի կարի աշխատանոց մը. իրենցմէ բաւական կան մեքենայով աշխատիլ գիտցող. պէտք է մեքենաներ գնել և զիրենք աշխատցնել իրենց պէտքերուն, որով ճիշդ չափերով յարմար հագուստներ կրնան շինուիլ։

«Տակաւին դպրոցները չեկան։ Օրընդմէջ տաք կերակուր կը տրուի, գործը օրէ օր կանոնաւորուելու վրայ է. Հայոց օրհնութեան և երախտագիտութեանը լիուլի արժանացած է Տիկ. Նիկուս Պէյ։

«Երէկ գործի սկսան Աղեքսանդրիայէն ղրկուած Տքթ. Տէօվլէթեան և Աղեքսանդրիոյ Կարմիր Խաչին ղրկած վըկայեալ հայ հիւանդապահուհին՝ Օր. Սիրաքեան։

«Պատերազմին մէջ վիրաւորներէն մին անցեալ օր քաղաքի հիւանդանոցին մէջ մեռաւ։

«Այսօր ուրիշ մը, դարձեալ պատերազմի վիրաւորներէն, ապաքինելով արձակուեցաւ հիւանդանոցէն։»

Պոր-Սայիտէն ուրիշ թղթակից մը կը գրէ մեզ.

«Ի նպաստ հայ գաղթականներու հանգանակութիւնը կը շարունակուի մասնաւորապէս երկու բարեսէր տիկիններու՝ Տիկ. Վօսէրի և Տիկ. Պօրգէսի ջանքերով որոնց կ'ընկերանայ Տիար Պ. Գալֆայեան։

«Այսօր գաղթականներուն կը բաժնուի Պոր-Սայիտի Հայկ. Մասնախումբին կողմէ 750 ծածկոց (պաթանիյէ) և 750 ալ կ'սպասուի երկու օրէն։ Տիար Պօղոս Սէլեան անձամբ Գահիրէ երթալով ըրեր է գնումը այս ծածկոցներուն։ Խեղճերը մինչեւ ցարդ փսիաթի վրայ կը պառկէին առանց ո և է ծածկոյթի։»

Աղեքսանդրիահայ Տիկիններու այն խումբը, որ 500 փոքրիկներու զգեստ մատակարարելու հոգը ստանձնած է, նկատի առնելով վերմակներու պէտքը՝ երէկ Պոր-Սայիտ ղրկեց 300 անկողնի ծածկոց (պաթանիյէ)։ Վսեմ. Յովհաննէս պէյ Մաթոսեան եւս իր կողմէ 200 ծածկոց նուիրած է։

— Ուրախութեամբ կը լսենք թէ քանի մը ծանօթ Հայ Տիկիններու նախաձեռնութեամբ ի նպաստ մեր քաջարի գաղթականներուն մօտերս Աղեքսանդրիոյ մէջ գիշերային մեծ հանդէս մը պիտի սարքուի։ Հանդէսը, որ միջազգային պիտի ըլլայ, տարակոյս չունինք թէ ամենափայլուն յաջողութիւն մը պիտի ունենայ՝ նկատի առնելով հայ և օտար բարձր դասու տիկնանց ներկայութիւնը Հովանաւորիչ Յանձնախումբին մէջ որուն կազմը ի մօտոյ պիտի ծանուցանենք։ Այս բարի ձեռնարկութիւնը Գահիրէի Հայ Տիկնանց ուշադրութեանը կը յանձնենք։

— Զանազան կողմերէ կը դիմուի մեզ ըսելով թէ որոշակի չի գիտցուիր թէ ի՛նչ կարիքներ կան որոնք լրացուած չեն տակաւին։ Նկատելով որ կրնան կրկնութիւններ պատահիլ և անդին անհրաժեշտ պէտքերը կրնան երեսի վրայ մնալ, փափաքելի և գերազանցապէս գործնական կ'ըլլար եթէ Պոր-Սայիտի Հայկական Յանձնախումբը պարբերաբար տեղեկութիւն տար լրագրաց միջոցաւ թէ որո՛նք են իրական ու չլրացուած պէտքերը։

—Տիար Արամ Կամսարական եռեք օրինակ վեցամսեայ «Արեւ» նուիրած է նորաբաց վարժարաններուն համար։ Սոյն 3 օրինակներն զա՛ս սկսանք անցեալ թիւէն ի վեր փոխանակ 10ի, ինչպէս կը ղրկէինք մինչեւ հիմա, 15 օր. «Արեւ» մեր կողմէ նուէր ղրկել Պոր-Սայիտ, յայտնուած փափաքին համաձայն։

Աղեքսանդրիոյ Հայուհեաց Կարմիր Խաչը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները Պոր-Սայիտի հայ գաղթականներուն համար.

Տիարք՝ Համբար Դաւիթ Ե. Գ. 100, Տիգրան Աղիկեան 50, Ռուբէն Իւմէտեան 100, Հ. Քիւրքճեան 200, Մ. Սահակեան 200, Տիկնայք՝ Մ. Մանկասարեան 200, Զ. Փափազեան 100, Գ. Կուտուզեան 100 և Տ. Ա. Ղազարեան 20 ղրշ.՝ Աչտ Մանուկեանի մաչուան առթիւ։ Տիարք Ա. Փանոսեան 24 զոյգ չուանէ կօշիկ, Խ. Ճէպէճեան 48 զոյգ կօշիկ, Ս. Թաշճեան 10 զոյգ գուլպա, Մ. Ղազարոսեան 5 օխա օճառ, 2 զոյգ գուլպա, Ի. Նուռուզեան 36 երկոտասանեակ սանտր, Յ. Ժամկոչեան տղու ֆանէլաներ, գըլխարկներ, սանտր, ժիւպօն, զգեստ եւն. Գ. Մուրատեան 1 ծրար Թիւլպէնտ, Հ. Մուղալեան Յ. Խարայէլեան 70 զոյգ կօշիկ, 55 չուանէ կօշիկ, 1 կողով բրինձ, 1 սնտուկ շաքար, Տիկին Ղազարեան 13 կտոր զգեստեղէն, Տիարք՝ Պաքըրճեան, Ա. պէյ Արշակեան, Ա. Ղազարեան և Ժ. Մաթոսեան 80 երկոտասանեակ Թաշկինակ, 1 պարկ օճառ, Մ. Օ. Իպլէմէճեան 1 քանթար օճառ, Բ. Գույումճեան 20 բաքէթ մոմ, Տիկ. Տ. Պէրպէրեան 2 ծրար ամերիքան, 1 քանթար օճառ, տասներկու տղու հագուստ, Ս. Մազլըմեան 1 քանթար օճառ, Մ. Թումաեան 1 քանթար օճառ, Ա. Յակոբեան 36 օխա օճառ, Խ. Սանտալճեան 12 կտոր զգեստ, 12 սանտր, Տիկ. Ա. Թարթըճեան 3 զոյգ կօշիկ, 3 ծրար ամերիքան, Տիկ. Ն. Յովհաննէսեան 30 մեթր խասա, 8 ճախարակ, և զանազաններէ՝ մեծ քանակութեամբ գործածելի հին հագուստներ։

Կ. Խաչի Միութիւնը երէկ 11 հակ եւս ղրկած է Պոր-Սայիտ։

Կ. Խաչի աշխատանոցը ըստ առաջնոյն բաց է երկուշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, կէսօրէ վերջ։ Կը հրաւիրուին յարգելի տիկիններ և օրիորդներ կար առնելու։

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ԱԶԳ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Գօնսբանձայի ցուցակ

Տիարք՝ Ֆրանք

Մանիսալեան եղբ. 2500, Յ. և Մ. Ֆրէնկեան եղբ. 2500, Ալթունեան և Չաքըրեան 2000, Յ. Գ. Ջամպազճեան 1000, Գ. Քրիկպաշեան 400, Թ. Պէնլեան 400, Ն. Թորոսեան 300, Ա. Պօճճէլեան 300, Գ. Գույումճեան 250, Ա. Գալֆաեան 250, Ե. Կրիկորեան 200, Ս. Պօղոսեան 200, Ս. Յակոբեան 200, Մ. Ն. Ֆրէնկեան 200, Գ. Մ. Կրիկորի 200, Յ. Տամատեան 200, Յ. Գրիգորեան (Այրանճեօյ) 200, Կ. Մխիթարեան 150, Վ. Ադնաւուրեան, Խօրասանճեան եղբ., Տիրատուրեան եղբ., Վ. Բարազեան, Տէր Առաքելեան եղբ., Հճ. Ն. Պէնլեան և որդիք, Մ. Խարբերդցեան, Կ. Քէլէկեան (Հըրըլօվա), Գ. Քէշիշեան (Ատամ Քիլիսէ), Յ. Մկրտիչեան, Կ. Երամեան, Փ. Գէորգեան, Մ. Սարըեան (Թօքսօֆ), Յ. Նիկողոսեան (Թօփրահիսար), Ս. Գզէկեան, Պ. Խօրասանճեան, Ե. Թորոսեան, Ծ. Գանդզանեան, Լ. Սեղբոսեան, Յ. Թովմասեան, Յ. Կարապետ, Յ. Ն. Յովհաննէսեան 100ական։ Մ. Գազանճեան, Ա. Կէօնիւլեան, Պ. Յարութիւնեան, Ա. Յարութիւնեան, Յ. Տէր Ղուկասեան 50ական։ Տ. Ալթունեան 40։ Ա. Գրիգորեան, Յ. Պետրոսեան, Թ. Խտըրեան 20ական։ Թ. Գրիգորեան, Խ. Ոսկեանեան 10ական։ Կ. Սարգիսեան, Գ. Յովհաննէսեան, Թ. Նահիկեան 5ական։ Գ. Գալուստեան, Ա. Ստեփանեան, Գ. Յակոբեան 4ական։ Ա. Ըլղատեան 2։ Կ. Արթինեան 1։

Զերմավօսա

Բ. Բօլատեան 500, Կ. Մալխասեան 180, Ա. Խապէնճեան 175, Յ. Ռուբէնեան 150, Յ. Մէրտինեան, Յ. Թապլամճեան, Յ. Մարգարեան, Լ. Պօսթանեան, Գ. Գասպեան 100ական։ Մ. Այանեան, Յ. Զաքարեան 40ական։ Յ. և Վ. Շիմշիրեան 30։

Մենեմեն

Մ. Գ. Լաճիկեան 300, Օ. Մելիքեան 100, Ն. Յովհաննէսեան և որդիք 60, Ս. Սարըեան 40, Հ. Պըյմէթեան 40, Գ. Տիարեան 25, Կ. Յակոբեան 25, Ս. Ներսէսեան, Ն. Պըյմէթեան, Ս. Զօմաքըեան, Ղ. Պ. Ղուկասեան, Կ. Գրիգորեան 20ական։ Ա. Ամատունեան, Խ. Մարտիրոսեան 10ական։

Մուրթալար

Գ. Յակոբ 80, Թ. Բօլատեան 80, Ա. Հէքիմեան 70, Ս. Իմիրզեան, Մ. Սիւրմէնեան, Ս. Մկրտիչեան 60ական։ Պանդուխտ եղբայրներ, Մ. Շեմմրէկեան, Գ. Գրիգորեան 50ական։ Խ. Սէմիզեան 30, Մ. Գալուստեան, Գ. Հճ. Ստեփանեան 20ական, Մ. Սիւրմէեան 15, Կիրակոսեան 15, Մ. Մամուրճի, Ս. Իմիրզեան, Մ. Սարըեան 10ական։ Զ. Բարսեղեան, Առաքել, Մ. Մեսրոպեան 5ական։

Գարաեօմեր

Ս. Մարտիրոսեան 100, Ե. Գարագուշ 80, Ի. Գաբրիէլեան 60, Ե. Գարակէօզեան 50, Ա. Աւագեան 10, Մանուկեան 5։

Սարըճա

Բ. Օտապաշեան 60, Յ. Դաւիթեան

60, Փ. Մամասեան 30, Գ. Թերզեան 20, Մ. Նաւկեւեան 10, Գ. Տիրատուրեան 10։

Գօպաշօ

Յ. Մկրտիչեան, Խ. Պաղտասարեան, Յ. Քէօլէեան 100ական։

Պելպել գիւղ

Ճ. Տատուրեան 40, Ս. Մօնիկեան 30, Գ. Գասապեան 20։

Գուզկուն

Յ. Տէր Յովհաննէսեան 150, Յ. Աբրահամ 100, Յ. Գուեումճեան 60, Գ. Պօսթանճեան 50, Հաճի Ակա, Գ. Շիրինեան, Ս. Շիրինեան 10ական։

Մանկալիա

Գ. Գասապեան 100, Գ. Սէմիճեան 80, Մ. Պետրոսեան 80, Ա. Սէմիճեան 40, Ա. Գարագաշեան 20, Գ. Մուրատեան 20, Կ. Ստեփանեան 10, Գ. Թովմասեան (Մըսլան) 20, Դ. Հճ. Աւետիսեան (Օլթինա) 50, Գ. Աւագեան (Օլթինա) 40, Բ. Էքմէքճեան (Բարաքէօյ) 100, Գ. Կէօնիւլեան (Բարաքէօյ) 100, Պ. Պետրոսեան (Թէքէքէօյ) 50, Յ. Միքայէլեան (Գարանլը) 30, Ճ. Լեւոնեան (Պայրամտէրէ) 100, Ս. Սարգիսեան (Պայրամտէրէ) 20, Ս. Գասապ (Գօպատին) 20, Մ. Ստեփանեան (Օսմանճա) 60, Յ. Փոքրաւորեան (Հաճըլար) 10, Կ. Սինանեան (Սիւլէյմանլը) 20, Ա. Սէվաճեան (Սիւլէյմանլը) 10, Յ. Ժամկոչեան (Հասըր Գայասը) 20, Փ. Գալարըճեան (Ճըֆըլթ Գուեուսը) 20, Գ. Ռուսճուգլեանի ձեռամբ (Պապատաղիէն) 100, Կ. Ղազարեանի ձեռամբ (Պալչըգէն) 1020։

Համագումար՝ ֆրանք 20495

«ԱՐՑՈՒՆՔԻ ՀՈՎԻՏԸ»
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ

Մինչեւ բերանը լեցուն սրահ մը, որ քիչ վերջ, ներկայացման պահուն, արցունքի հովիտ պիտի դառնայ՝ երբ միւսը, մեծը, անդին՝ արիւնի հովիտ եղած է։ Ահարոնեանի խորհրդանշանական խաղը այժմէակա՞ն. ընդհակառա՛կն՝ որչա՜փ տժգունած, ետ մնացած. բայց, չյուսահատի՛նք. նոր զուլումը վաղը կը գտնէ իր նոր երգիչը — միայն ա՛յդ կը գտնէ — և մեր բարձր, միջին ու աղքատ դասակարգները նորէն կ'եղբայրակցին—միայն ա՛յն ատեն— Ալհամպրաներու մէջ, ի տես «Արիւնի Հովիտ»ին ալ լալու համար։ Այս ազգը գրականութենէ զատ ի՞նչ ըրած է որ, և քիչ մըն ալ գրականութիւնը չէ՞ իր մահուանը պատճառ։ Ինչպէ՞ս չատել զայն...։

Թո՛ղ բաւէ ըսել թէ «Կովկաս»ի թատերախումբին դերակատարութիւնը գոհացուցիչ էր։ Թերեւս իրենք գոհացուցիչ չգտնեն սակայն այս կարճառօտ դատաստանը. այն ատեն՝ ըսենք որ Պ. Վոլթէր առաջնակարգ դերասանի մը պէս «կը լեցնէր» բեմը, ունենալով հանդերձ երկրորդական դերասանի մը չունեցած թերութիւնները. ո՛չ այնքան անբնականութիւն՝ այլ միօրինակութիւն կայ իր խաղին, մանաւանդ իր խօսուածքին մէջ, և այդ է որ անբնականի տպաւորութիւնը կուտայ։ Պ. Տէր Անդրէասեանի խաղը շատ բնական է. իրեն կը պակսի միայն ուժը կամ շունչը, որուն պակասէն յաճախ Թափը կը կտրի. ու ասիկա ցաւալի է՝ եթէ դարմանելի չըլլայ։ Պ. Պ. Արմէն և Արամօֆ հաւասարապէս յաջող են ու մտած իրենց դերերուն մէջ։ Պ. Թաշճեան, իբրեւ Զինոի, ստեղծագործութիւն մը կը կատարէ, հոյակապ պատկեր մը կը գծէ որուն միակ յանցանքն է... չըջանակէն դուրս ելնալը. ըսել կ'ուզեմ թէ միւս դերակատարները չունէին նոյն դեղարուեստական օրիժինալիթէն.... Օր. Նուարդ (Նազէ) անյաջող չէր, բայց իր արտասանութիւնը պէտք ունի շատ աւելի հոսուն ըլլալու՝ որ շատ աւելի ուսումնասիրութեամբ կ'առացուի Գալով փոքրիկն Օր. Փափազեանի՝ անշուշտ շատ օժտուած է, և աչուըները մանաւանդ, անսահման աչուըները, անսահման զգայնութեամբ ապագայ արուեստագիտուհի մը կը խոստանան։

Արտասանութիւնները, «Զարդը» Պ. Վոլթէրէ և «Հողին Ձայնը» Պ. Բագրատունիէ, սովորականէն տկար անցան։

Լսեցինք թէ զուտ հասոյթը 120 ոսկին անցած է, կէսը՝ Բօր-Սայիտի և կէսը Կովկասի համար, ինչ որ միխիթարական է։ Վ. Թ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՈՒՍԱՆՔ...

Սօֆիայի «Հայաստան» թերթին օգոս. 29ի թիւէն կը քաղենք հետեւեալները.

Պարտիզակ Սուլթանին մօտ.— Զաւէն Պատրիարքը պալատ երթալով՝ ուղերձ մը ներկայացուց սուլթանին։

Կ'ըսուի թէ ընդունելութիւնը լաւ է եղեր։ Սուլթանը՝ ուղերձը կարդալէ յետոյ վար դրեր է՝ մասնաւոր նկատողութեան առնելու համար։

Ուղերձին մէջ ակնարկութիւն միայն կայ եղեր ներկայ կացութեան մասին. ըսուած է թէ՝ «ազգը ամենէն աւելի ներկայիս պէտք ունի ձեր գթութեան»։

Պոլսի մէջ.— Կացութիւնը անստոյգ է։ Թէեւ երկու օր առաջ ձերբակալուածները ազատ արձակուեցան, բայց կասկածելի պիտակին տակ ամէն օր մարդ կը տանին։

Տեղահանութեան ծրագիրը մէկ կողմ դրուած կը Թուի (Պոլսոյ մէջ)։

Ձերբակալութիւնները տեղի կ'ունենան մեծ մասամբ մատնութիւններու վրայ։

Գաւառը.— Իզմիրի կուսակալը միշտ կ'ընդդիմանայ տեղահանութեան՝ հակառակ կեդրոնի հրահանգներուն։

Գօնիայի կուսակալ Ճէլալ պէյ (Հալէպի նախկին կուսակալը) կարգ մը մեղմացումներ ընծայեր է գաղթականներուն։ Անոնք որ Գօնիան կամ Ատանան չեն անցած՝ կը մնան իրենց հասած տեղերը։

Կը հաստատուի որ Գօնիայի, Էրէյլիի և շրջականերու ժողովուրդը և պաշտօնական անձերը լաւ վերաբերում ցոյց տուած են հայ ժողովուրդին։

Թուրք ժողովուրդը մեծ դժգոհութիւն յայտնած է կառավարութեան դէմ՝ ի տես հայ գաղթականներու աննկարագրելի տառապանքներուն։

Կ'ըսուի մինչեւ իսկ թէ երկաթուղիի գիծը քանդեր են։

Կիլիկիոյ մէջ.— Ատանայէն Պոլիս լուր եկած է թէ Ատանա, Մերսին և շրջակաները նոր սկսած են պարպել, ցոյց տալով համեմատաբար աւելի մեղմ վերաբերում։

Ճէմալ փաշան ըսեր է Կիլիկիոյ կաթողիկոսին.

«Եթէ գիտնաք թէ Անատոլուի գաղթականներուն հետ ինչպէս կը վարուին, և ինչեր պատահած են, այն ատեն ձեր բարեկամները զոհ պիտի մնան իմ վարմունքէն»։

Ճամբորդներն ալ կը խոստովանին թէ Ճէմալը աւելի «մեհանձն» վերաբերում ունի և արգելք կը լինի չէթայական յարձակումներուն։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկայէն Պ. Ա. Ալիքսանեան Սեպտ. 10 Թուականով կը գրէ Ասխուժ բնակող իր եղբօրը՝ Պ. Սերովբէ Ալեքսանեանի.

«Այսօր ուղեցի ձեզի կրկին մի քանի տող գրել ու իմացնել մեր հայրենիքին կացութիւնը։ Թերեւս Թերթերէն կը կարդաք, սակայն մասամբ չափազանցութիւն կը սեպէք, ինչպէս որ ես ալ ասկէց առաջ նոյնը կ'ընէի։ Թըւականէս երկու շաբաթ առաջ Սեբաստիոյ միսիոնար Մր. Փարթրիճը հոս եկաւ. ես անձամբ տունը գացի մեզի ճաշի հրաւիրելու ու լաւ մը հասկնալու Հայաստանի դժբախտ կացութիւնը՝ որը շատ ցաւալի է նկարագրել։

«Սեբաստիոյ բոլոր Հայութիւնը աքսորուած է դէպի Մուսուլ. միայն չորս տուն մնացած է, Տօքթոր Դարիզին, Տօքթոր Ցարութիւն և երկու ալ ուրիշ։ 2500 հոգի բանտը դրուած են և կը տանջուին որպէսզի կրօնափոխ ըլլան։ Անոնք պէտքը աւելի վճարող հարուստ դասակարգն են, որոնց ընտանիքներն ալ ջնջուած են՝ մեծ, պզտիկ, ծեր եւլն.։ Պատմածը գրել սոսկալի է, այլեւս բնաւ Հայ մնացած չէ։ Մօրս մասին հարցում ըրի, երկրորդ փաւթինին հետ գացած են. մէկ խօսքով 4 տուն Հայէն զատ այլեւս

Հայկական ճակատին

Լոնտոն, 3.— Ռուսերը նոր յաջողութիւն մը ունեցած են Վանի շրջանին մէջ, ուր Թրքական զօրքերը խուճապով փախցուցած են։ Մօք.

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն, 3.— Պոլսոյ Պուլկար դեսպանը, մեծ եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունենալով, Հայոց կացութեան մասին, անոր միջամտութիւնը խնդրած է որպէս զի աւելի մարդկօրէն վարուին Հայերուն հետ։ Մօք.

Հայ չիկայ. չատեր բոպիկ, գլուխնին բաց, առնուազն 2 ամիս քալելու են Մուսուլի անապատը հասնելու. ասոնց կէսէն աւելին սովամահ, կէսը կը յափշտակուի. գրեթէ տեղը հասնելու յոյս չիկայ։

«Մենք, ինչպէս ըսի, կը տանջուինք այս լուրերով...։ Լսելէս ասդի ո՛չ քուն, ո՛չ դադար ունինք. միեւնոյն ատեն ձեռքերնուս բան մը չի գար, աչնպէս որ մարդուս ապրիլը զզուանք է. Աստուած վերջերնիս բարի ընէ։

«...Զալիտի երկարեմ. այժմ պիտի վերջացնեմ ըսելով. Աստուած օգնէ՝ Մուսուլ քալողներուն։»

Գահիրէէն երկու Թղթակցութիւն ստացած ենք մեր աշխատակից Պ. Պ. Յ. Թըզըրեանէ և Խ. Աւետիսեանէ, որոնք կը նկարագրեն անցեալ չորեքշաբթի երեկոյ, Ամէրիքն Միշընի սրահին մէջ Զէյթունի քարոզիչ Պատ. Տիգրան Աւետիսեանի կատարած բանախօսութիւնը Զէյթունի և Սուէտիոյ վերջին իրադարձութեանց վերաբերմամբ։ Պատ. Աւետիսեան ընիկ Եօղուն-Օլուքցի է և կը պատկանի Բօր-Սայիտ գտնուող գաղթականներու խումբին։

Հանդէսին նախագահած է Պատ. Թ. Մկրտիչեան։ Բրօֆ. Գայաեան ևս խօսած է և Տիար Ն. Օգոստինոսեան երգած է «Կռունկ»ն ու «Հայաստան»ը։

Պատ. Տիգրան Աւետիսեանի յոյժ չահեկան բանախօսութեան ամփոփումը, քաղելով մեզի ղրկուած երկու տեղեկութիւններէն, պիտի հրատարակենք մեր յառաջիկայ Թիւերէն մէկով։

Ստացանք «Մանուկներու Առողջապահութիւնը»՝ բանախօսութիւն Տր. Մ. Շամլեանի, խօսուած Հ. Ե. Բ. Ընկերակցութեան ժողովասրահին մէջ և հրատարակուած նոյն Ընկերակցութեան կողմէ՝ ի նպաստ Եգիպտաբայ Կարմիր Խաչի։ Գինը չէ նշանակուած, բայց ընթերցումը մեծապէս շահեկան և օգտակար է՝ բոլոր հայ մայրերուն համար։

ԶԵԿՈՅՑ

Ցօղուտ Բօր-Սայիտի Կիլիկեցի գաղթականներուն երկսեռ վարժարանի մը կազմակերպութեան համար Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ ընտրուած Կրթական Ցանձնախումբը, Առաջն. Ս. Հօր նախագահութեամբ գործի ձեռնարկած ըլլալով, կը ծանուցանէ ներկայիս թէ՝ պատրաստ է ընդունիլ ուսուցչական Թեկնածութիւնը ամէն անոնց որ կը յօժարին պաշտօն ստանձնել, ըլլայ իբրեւ կամաւոր ուսուցիչ և ուսուցչուհի անձնուիրաբար, ըլլայ խիստ համեստ Թոշակով մը։

Թեկնածուները պէտք է դիմեն գրաւորապէս Կրթական Ցանձնախումբին, Հ. Բ. Ը. Միութեան կեդրոնատեղին, տեղեկացնելով իրենց անձին և անցեալ պաշտօնավարութեանց մասին հարկ եղած մանրամասն տեղեկութիւնները, առաւելն մինչեւ 10 Հոկտեմբեր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան Եգիպտոսի Գործադիր Ցանձնախումբս կուգայ խնդրել Եգիպտոսի շրջանի, Սուտանաբնակ և Ապիսինիոյ շրջանի մէջ գտնուող բոլոր Հնչ. ընկերներէն որ հաճին իրենց հասցէները ուղարկել հետեւեալ հասցէին.

Comité Exécutif du Parti S. D. Hentchakian. P. O. B. 47 Caire.

Ս. Դ. Հնչ. Կուս. Եգիպտոսի Գործադիր Ցանձնախումբ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՆԵՐ

Սեւ ծովու մէջ

Լոնտոն, 3.— Ռուս ջոկատները կրկին անգամ ռմբակոծեցին Սեւ Ծովու վրայ Զօնկուլտաքի ամրութիւնները, զոր Թուրքերը վերաշինած էին։

Պալքաններու մէջ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Լոնտոն, 3. — Բաւեակ զինակցութեան Սօֆիայի դիւանագիտական ներկայացուցիչները Պուլկար կառավարութեան յայտնեցին թէ իրենց կառավարութեանց մտադրութիւնն է Սերպիոյ օգնել զինուորականապէս՝ անոր յարձակումի ենթարկուելու պարագային։

Լոնտոն, 3. — Պուլկար պաշտօնական գիւղոյց մը կը հաստատէ թէ Պուլկարիոյ զօրաշարժը նպատակ ունի միմիայն իր ազգ. գոյութիւնը երաշխաւորելու։ Ասկէ զատ կը հաստատէ թէ զօրաշարժը ոչ մէկու դէմ ուղղուած է և թէ կառավարութիւնը կը մաղթէ որ Պալքաններու մէջ խաղաղութիւնը չաբունակէ տիրել։

Լոնտոն, 2. — Կ'իմացնեն թէ Պուլկար ժողովուրդը և կառավարութիւնը բաժնող անհամաձայնութիւնը երթալով աւելի յատկանշական կը դառնայ։ Ստամպուլօֆիստներու կուսակցութիւնը կառավարութեան բռնած դիրքին դէմ իր բողոքը կրկնեց։ Մօք.

Լոնտոն, 2. — Պուքրէշէն կ'իմացնեն թէ Պուլկար բանակին փախստական զինուորներուն Թիւը անհուն է. մէկ գիշերուան մէջ՝ 800 զինուոր Բալըֆաթ (Պուլկարիոյ Վիտին քաղաքին արեւել. կողմը Ռումէն սահմանագլխին վրայ քաղաք մը) հասան։ Ասիկա նոր ապացոյց մըն է թէ Պուլկար ժողովուրդը կառավարութեան մտադրած պատերազմին համամիտ չէ։ Մօք.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Լոնտոն, 3. — «Կազէթ տը Քոլօնեը»ի տուած այն լուրը թէ Աւստրիա Ռումանիոյ վերջնագիր տուած ըլլայ Թուրքիա ղրկուելիք ռազմանիւթերու մասին՝ հաստատութիւն գտած չէ։

ՍԵՐՊԻԱ

Լոնտոն, 2.— Աւստրօգերմանները նոր յարձակում մը փորձեցին Սամանտրիայի դէմ, բայց ետ մղուեցան։

Արեւելեան ճակատին

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պետրոկրատ, 4. — Տվինսքի մօտ գերման յարձակողականը մեր հեծելազօրքին կողմէ ետ մղուելով Թշնամին դուրս հանուեցաւ Պօժիւնոքօյի լճին հարաւակողմէն, ուր բազմաթիւ գերմաններ կացինահար եղան։ Գրաւեցինք, կործանեցինք, և վերագրաւեցինք Նարօզ լճին մօտ Սմթաքօվքի ագարակը։ Բանդեցինք 8 ռմբարձակ և 6 Թնդանօթ, որոնք ագարակին առաջին գրաւումին ատեն չկարողացանք փոխադրել։ Լուպէջի մօտ, Նիէմէնը անցնող գերման զօրախումբ մը ձախ եզերքին վրայ նետեցինք։ Հ.

Ժընէվ, 5. — «Լա Թրիպիւն տը Ժընէվ» կ'իմանայ թէ Ռուսերը Վիգլէվլի արեւմտեան կողմը մեծ յաջողութիւն մը ունեցած են։ Գրաւած են Լիտա-Մօլօտէչնօի երկաթուղւոյ գիծը։ Գերմանացիք անկանոն նահանջով մը լքած են 120 վակօն, ձի և եզ։ Նահանջը գիւրացնող Պավլէրացի զօրաբաժին մը գրեթէ ոչնչացած է։ Հ.

Պետրոկրատ, 2.— Տվինսքէն կ'իմացնեն թէ Գերմանացիք իրենց վերջին կատաղի յարձակումին մէջ 20000 մեռեալ ունեցած են։ Օսթօֆէն փախստականները կը յայտարարարեն թէ Գերմանացիք Պարանովիչի արեւմ. ճահիճներուն մէջ մեծ դժուարութիւն կը կրեն։ Անգամ մը 200 Գերմանացիներ 5 Թնդանօթով ճախճախուտի մը մէջ խեղդուեցան։

Պետրոկրատ, 4.— Զօր. Քուրօբաթքին Նոնամհրզներու խումբին հրամանատար անուանուեցաւ։ Հ.

Արեւմտեան ճակատին

Ամսթերտամ, 4.— Անգլ. 5 օդանաւեր երէկ առաւօտ Զէպրուկի գին. կայարանը կէտերուն վրայ ռումբեր նետեցին։ Գերման մարտկոցները սոսկալի կրակ մը բանալով ապայ Գօյտի գործիքին մնասեցին, որ խիստ ճարտարութեամբ և ամենայն պաղարիւնութեամբ յաջողեցաւ մակարդակային Թռիչքով մը Հոլանտական հողը իջնալ, ուր պիտի արգելափակուի։ Ռ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՎԵՆԻԶԷԼՕՍ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ

Աթէնք, 6.— Գահիրէի Ցունական Դեսպանատունը Պ. Վենիզէլօսի հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ. «ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՅ»։

Արեւելեան ճակատին

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Պետրոկրատ, 5. — (Պաշտ.) Տվինսքի մօտ, Մատզիոլիի գետակին վրայ թշնամւոյն առած խրամները վերագրաւեցին։ Ցամաքակղզիներէ վերջ, Գերմանացիները սուինները դուրս հանեցին Թիլիաֆի եւ Քօզլի գիւղերէն։ Զերմշինի եւ Սթախօրինի շրջանին մէջ մէկ ճակի գիւղերու առումին ատեն 300 գերմաններ եւ 4 գնդացիր գրաւեցին։ Սթօտսի բերանը՝ թշնամին դուրս հանեցին։ Բօտօլ, Քօսիւուշնօվկա, Զմինի գիւղերուն եւ Սօլիկէշինձայի հիւսիսային դիրքերուն մէջ գրաւեցին 200 գերի, 2 գնդացիր եւ բեռնախումբ մը։ Հ.

Բարիզ, 5.— Ռուս. Սպայակոյտին մօտ թղթակից Պ. Հիւէն կ'ըսէ թէ երէկ Զօր. Ռուսքիի բանակները զօրաւոր յարձակողական մը կատարեցին Վիլնայի արեւելակողմը, Զօր. Հինտէնպուրկի դիրքերուն դէմ, Սմլիայի եւ Սմօրկանի միջեւ 20 մղոն երկարող ճակատի մը վրայ։ Յարձակումը՝ որուն յաջորդեց հրետանիի արդիւնաւոր գործողութիւն մը, վերջացաւ կարգ մը խրամատներու գրաւումով։ Բազմաթիւ գերիներ եւ մէկ ճակի թնդանօթներ եւ գնդացիրներ գրաւուեցան Ռուսերու կողմէ։ Ռուսք յարձակում գործեցին նաեւ Զօր. Ֆօն Պըլօվի ուժերուն դէմ, Րիկայի հարաւ-Արեւմտեան շրջանին մէջ, գրաւելով բազմաթիւ դիրքեր։

Սեւ ծովու մէջ

Պետրոկրատ, 5. — «Զավիէթնի» Ռուս. թորփիլանաւը Սեւ ծովուն եզերքը գտնուող թուրք զօրախումբի մը վրայ յարձակելով՝ ինքնաշարժ բեռնանաւ մը գրաւեց եւ Պարուլ տարաւ։ Հ.

Արեւմտեան ճակատին

Բարիզ, 5.— Արդուայի եւ Շամբանեի մէջ երկուստէք ուժգին ռմբակոծութիւններ կը շարունակուին, նաեւ մեծ ճակատամարտին Նախորեակին եղածներուն։ Զենդոյ մը կը շարունակէ թէ Բենըվիէռի եւ Նուվրօնի մէջ կռիւը կը շարունակուի օդային ռումբերու եւ ձեռնառումբերու միջոցաւ. ասկէ զատ նոր ականային բեղնաւումներ պատահած են Արկօնի մէջ։ Վէրտիկօնի հիւսիսակողմը Ֆրանս. հրետանին շօգեկառք մը ճարուածելով ուժգին պայթում մը յառաջ բերաւ։ Ռ.

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿԸ ԶԻՋԻ

Ուաշինկթըն, 5. — Գերման դեսպանը կոմս Պէրնսդորֆ կառավարական պաշտօնատունը գնաց։ Այցելութիւնը լրանալէ վերջ՝ նախարար Պ. Լանսինկ ծանոյց թէ Գերմանիա կը պատրաստէ «Արապիք»ի թորփիլահարումը եւ պատրաստ է ամերիկացիներու կեանքի կորուստին համար հատուցում ընելու։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique, Alex.

ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Հոկտեմբեր 1915

ԲԱՄՊԱԿ	Բացում	Փակում
Նոյ.	19 11]16	19 1]16
Յունվար	19 31]32	19 15]32
Մարտ	20 1]8	19 11]16
Նոյ.(1916)	18 5]8	18 5]16

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ		
Նոյ.-Յնվր.	94 30]40	94 30]40

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ			
Գրէդի Ֆոնսիէ	1886	Ֆր.	299·50
» »	1903	»	235.—
» »	1911	»	241·50
Ռումէլի Երկաթուղի		»	135.—
Բանամա		»	91.—